

01.10.2017, 18:41

Püha neljapaat, pronksmedaliga justkui laulatatud. Aga kuidas edasi? (2)

Märt Roosna
mart.roosna@epl.ee

Eesti pronksimehed (paremal püsti): Kaspar Taimsoo, Tõnu Endrekson, Allar Raja ja Kaur Kuslap

worldrowing.com

Eesti paaris aeruline neljapaat tuli hooaja tähtsaimal jõuproovil kolmandat aastat järjest kolmandaks.

Kunagine hellitusnimetus Püha Lehm on unustatud, ent neljapaat on Eesti sõudmise jaoks endiselt püha. Tunamullusel MM-il ja aasta tagasi Rio de Janeiro olümpial edestasid Eesti neljapaati Saksamaa ja Austraalia. Seekord polnud kumbagi A-finaalis, tänavu on tooni andnud teised eesotsas Leeduga. Treener Matti Killingu hoolealustele oleks justkui poodiumi kolmas plats broneeritud, ehkki hooaja ja võistluse stsenaarium on iga kord olnud ise nägu. Ka 2005. ja 2006. aastal olid meie neljapaadi pälvitud aurahad just pronksised.

„Absoluutselt kindlasti oskame järjekordset MM-pronksi hinnata,“ kinnitas autasustamisel kurnatusest kükki vajunud Allar Raja, et on väga õnnelik. „Hooaeg oli selline, et mõtlesime, et ka finaalkoht võib jääda kättesaamatuks. Septembrikuine MM sobis kui rusikas silmaauku. Need, kes olid hooaja alguses väga teravad, hakkasid juba kustuma. Meil oli vastupidi. Oleme leidnud hea mudeli, kuidas tiitlivõistlusteks valmistuda.“

Hõbe lähemal kui iial varem

USA-s Florida poolsaarel Sarasotas lõõmava päikese all toimunud MM-il lükkus neljapaatide A-finaal 20 minutit edasi tavatul põhjusel: brittide eessõudja Peter Lambert tõmbas soojendusel selja ära ja teda asendama kutsuti kahepaadimees Thomas Graeme.

Eesti nelik ei suutnud distantsi teisel veerandil kohaneda vastutuulega ja leidis end poolal võistlusmaal viiendalt kohalt. 750 meetrit ette lõppu palus eessõudja Kaspar Taimsoo kogenud Tõnu Endreksonil tõmmetesse õige erksus tagasi leida ja Endrekson kehtaski kogu meeskonna pikale lõpuspurdile.

Finisjioonel lahutas eestlasi viperusest hoolimata hõbeda teeninud brittidest ainult 29 sajandikku, sildu põletavas tempos alustanud ja poolal maal juhtinud Hollandist oldi omakorda poole sekundi võrra kiiremad. Maailmameistriks tulnud Leedu oli

kindlalt esimene, kuid kas Suurbritannia võinuks kinni püüda, kui distants olnuks veidi pikem või lõpukiirendus alanuks veel varem? „Need on oleksid,” tõrjus Endrekson spordimehelikult oletusi. „See on igal juhul võidetud pronks. Nukrast seisust väljatulemine tekitas hea tunde. Meie puhul on see harukordne, et tagantpoolt ette tõuseme.”

Esimesel 500 meetril näitas Eesti aega 1.25,85, teisel 1.29,02, kolmandal 1.27,25 ja neljandal 1.23,20. Lõpuveerandil oli 35 sajandiku võrra kiirem ainult Leedu.

Treener Killing oli järjekordsele medalisõidule hinnangut andes veidi kimbatuses. „Sellise soorituse puhul oleks patt öelda, et ei jäänud rahule,” ei tahtnud ta nuriseda, ometi jäi tulemus veidi hinge kriipima. „Paremad medalid olid küllaltki lähedal. Kui me teinuksime sellise alguse nagu poolfinaalis ja lõpu nagu finaalis, oleks etteaste täiuslik.”

Tõsi, neljapaat pole teisele kohale kunagi nii lähedal olnud ja täiuse otsimine jätkub. Siiski tuleb mainida, et ehkki 35-aastase Andrei Jämsä asemel aitas neljapaadi järjekordse medalini sedapuhku Kaur Kuslap (27), oli meie võistkonna keskmine vanus (32,3) finalistide hulgas suurim. Endrekson on 38, Raja 34 ja Taimsoo 30 aastat vana.

Karjääri lõpetama ei kipu neist esialgu keegi, ka mitte 11. medali kaela saanud Endrekson. „Võtan ühe hooaja korraga. Nelja-aastase olümpiatsükli kaupa ei mõtle. Mulle pakub võistlemine endiselt palju, saan adrenaliinilaksu kätte.”

Kaheksapaat? Utoopia. Ikka neljane ja kahene

Huvitav on see, et Eesti sõudjaid on viimasel ajal edu saatnud ainult neljapaadis. Kahepaadi katsetused pole enam edu toonud (viimati jõudsid medalile Taimsoo-Raja 2009. aastal), ühesel läbi lüüa pole enam keegi tõsiselt üritanudki. Aga kuidas edasi minna?

Pärast finaalsõitu tunnustasid vanemad tegijad üksmeelselt Kuslapit. Kiitsid ka MM-il kahepaadis viimaseks jäänud Sten-Erik Andersoni ja Jüri-Mikk Udami potentsiaali. Ka Jämsä on seljavaevuse ületanud ja saab täisjõuga harjutada. Ehk on materjali koguni konkurentsivõimelise kaheksapaadi tarvis? „Kindlasti mitte, see on fakt,” ei lasknud Taimsoo õhulosse ehitama hakata. „Neid kaheksase mehi peab oma silmaga nägema, siis saab aru. Seal on paadis kaheksa Tõnu-sugust suurt meest!”

Taimsoo arvates on õige tee proovida kokku panna tugev kahene ja neljane. Tänavu seda üritati, aga edutult. Ei liikunud kergelt Endreksoni ja Raja kahene ega teistest sõudjatest koostatud neljane. Järgnes otsinguterohke tugeva neljapaadi komplekteerimine, mis kulmineerus MM-il medaliga. Taimsoo ei arva, et katsetades midagi valesti tehti. „Mulle meeldis, et sain noorematega neljapaati sõita. See oli põnev, naudin sellist protsessi ja tehnilise nüansse,” sõnas Taimsoo. Tema sõnul tuleb edaspidigi mõelda, kuidas nooremate sõudjate silmis sära hoida. „Kaur sai nüüd samuti stipile, aga peame leidma võimaluse, et teisedki nooremad ära ei kaoks.”

Endrekson: Kuslap tegi õige otsuse

Karjääri esimese tiitlivõistluse medali võitnud Kaur Kuslap keskendus mullu õpingutele ja eraelule.

Tõnu Endreksonile ja Allar Rajale oli Floridas võidetud pronks juba 11. tiitlivõistluse medal ning Kaspar Taimsoole kümnes, Kaur Kuslap aga pääses poodiumile esimest korda.

„Tore, et Kaur on pundis tagasi. Vahepeal ei võtnud ta enam sporti nii tõsiselt ja plaanis juba lõpetada. Ta tegi õige otsuse,” kiitis Endrekson mullu õpingute tõttu vaheaasta teinud ning nüüd taas saba ja karvadega tippspordis tagasi oleva Kuslapi valikuid.

Viljandist pärit Kuslap tõdes, et tal oli vaja õpingutes ja eraelus asjad joonele saada. „Sõudmise tõttu oli mul raskusi kevadsemestri ainetega. Tekkis olukord, et sügissemestri ained olid mul juba tehtud, kevade omad mitte. Motivatsiooniga ei ole mul probleeme olnud. Nüüd on parem see, et ka minu nime taga on medal ja alaliitu laekub minu nimele ettevalmistuse raha,” ütles TTÜ-s elektrotehnikat tudeeriv Kuslap. „Tänavu tundsin tegelikult juba hooaja keskel, et olen väikese arenguhüppe teinud, ka koormustestid viitasid sellele.”